
HI plan Oslo Fallskjermklubb

2025

Innholdsfortegnelse HI Plan

1. Innledning	3
1.1. Forord	3
2. Status og rammebetingelser	4
2.1 Generelt	4
2.2 Utdanning og rekruttering	4
2.3 Kompetanse og nøkkelpersoner	4
2.4 Flyplass og fasiliteter	4
2.5 Hoppfly	4
2.6 Materiell	5
2.7 Landingsområder	5
2.8 Økonomi	5
2.9 Hovedutfordringer	5
2.9.1 Informasjonsdeling	6
2.9.2 Stabsmøter/instruktørmøter	6
2.9.3 Skader og hendelser	6
2.9.4 Rapportering	6
2.9.5 Øke fortsettelsesgraden for elever	7
3. Eksterne forhold	8
4.1.2 Hendelser:	9
4.1.3 Fokus 2024	9
4.1.4 Omdømme:	10
4.2 Plan	10
4.3 Utdanning	11
5.1 Rusmidler	11
5.2 Brief	12
5.3 Innlasting og utsprang	12
5.3.1 Utsprangsrekkefølge	13
5.3.2 Utsprangsseperasjon	13
5.4 Trekkhøyder	13
5.5 Flyoperasjoner	14
5.5.1 Run	14
5.5.2 Nedstigning	14
5.5.3 Landing	14
5.5.4 Innlasting	14
5.6 Frittfall	14
5.6.1 Horisontal forflytning	14
5.6.3 Wingsuit	15
5.7 Skjermflyging	15
5.7.1 Skjermstørrelser	17
5.7.2 Innhopp/flytting av hoppfelt	17
5.7.3 Oppvisningshopp (demo)	18
5.7.4 Fjellflyging	18
5.8 Kamerahjelmer	18
5.9 Progresjon Nivå 8	18
5.10 Forvaltning av materiell	19
5.11 Pakkeopplæring	20
5.12 HL opplæring	20
6. Styring og rapportering	20
6.1 Resultatoppfølging	21
6.2 Rapporteringsrutiner	21
6.3 Kvalitetskontroll	21

7. Vedlegg	22
Vedlegg 1: HL – Instruks OFSK	23
Vedlegg 2: HM – Instruks OFSK	25
Vedlegg 3: HFL – Instruks OFSK	26
Vedlegg 4: HL – Instruks flytting av hoppfelt (innhopp)	27
Vedlegg 5: HM – Instruks flytting av hoppfelt (innhopp)	29
Vedlegg 6: HFL – Instruks flytting av hoppfelt (innhopp)	29
Vedlegg 7: Retningslinjer for skjermflyging i fjell OFSK	30
Vedlegg 8: Skjermpakking	34
Vedlegg 9: Brukerveiledning OBSREG	34
Vedlegg 10: HL Kurs	34

1. Innledning

1.1. Forord

Styret i Oslo fallskjermklubb(OFSK) har innstilt undertegnede som hovedinstruktør(HI) i klubben for sesongen 2025. Dette dokumentet beskriver hvordan jeg som HI vil lede sikkerhetsarbeidet i klubben kommende sesong. Planen er en revidering av HI plan for 2024.

Denne planen er forankret i F/NLF håndbok for fallskjermhopping, og henviser til gjeldende regelverk i denne. HI plan inneholder retningslinjer og beskrivelse av hvordan OFSK skal drive sin operative virksomhet for sesongen 2025. HI vil fokusere på operativ virksomhet mens styret og stab driver forvaltning og administrasjon. Det skal være et tydelig skille, og HI vil være rådgivende til styret i saker som påvirker operativ virksomhet.

Det overordnede mål er at gjennomføringen av aktivitetene skal skje med minst mulig hendelser og uhell og ingen ulykker. Som hovedinstruktør skal jeg forvalte myndigheten over sikkerhetssystemet som er blitt tildelt av Sikkerhets- og utdanningskomiteen (SU).

Gjerdrum 14.04.25

Ørjan Nilsen

2. Status og rammebetingelser

2.1 Generelt

Oslo Fallskjemklubben gjennomførte i 2024 sesongen 9559 hopp totalt. Aktiviteten har økt kraftig de siste årene, men vi opplever en nedgang fra tidligere år i 2024. OFSK planlegger å gjennomføre fulldrift ved Østre Åra i perioden 30. april – 7. september 2025.

2.2 Utdanning og rekruttering

Rekruttering av instruktører har i flere år vært lavere enn det faktiske behovet. Dette gir utfordringer til å ha full dekning hver uke gjennom hele sesongen. Det er stort behov for instruktører som kan avholde grunnkurs. Vi ser også utfordring med å få tilstrekkelig tilgang på eksaminatorer og hoppledere. Behovet for bruk av utenlandske AFF og tandeminstruktører forventes å øke dersom klubben skal nå styrets målsetning slik den er beskrevet i strategiplanen. Det er en utfordring å rekruttere norske AFFI og TI instruktører som har mulighet til å bidra gjennom sesongen. Rekruttering vil fortsatt være en prioritert oppgave i 2025.

2.3 Kompetanse og nøkkelpersoner

Administrativt og operativt personell for sesongen 2025:

Styreleder: Henrik Rødset (HR)

Daglig leder: Raul Riffo (RR)

Materiellansvarlig: Sten Rune Myrland (SRM)

HI: Ørjan Nilsen (ØN)

2.4 Flyplass og fasiliteter

Klubben drifter og vedlikeholder rikssenteret ved Østra Åra flyplass.

Flystripen er 600 meter lang med et "overrun" på ca 90 m. Tilstrekkelig til å operere fallskjemfly. Operative fasiliteter inkluderer: hangar, kontorer, materiellrom, manifest, pakkematte, mockup og undervisningsrom. Fasilitetene har generelt god stand og vurderes tilstrekkelig for planlagt klubbvirksomheten.

2.5 Hoppfly

OFSK vil også i sesongen 2025 disponere en Cessna 208B Grand Caravan. Dette er et godt egnet enmotors fallskjemfly med løftekapasitet på 18 hoppere. Vi er med dette sikret løftebehovet for hele sesongen. Ekstra flykapasitet vil kun bli leid inn om det skulle være behov ved større arrangement.

OFSK leier fly fra en kommersiell aktør. SOP og prosedyrer for fallskjermflyging godkjennes av luftfartstilsynet og lokal SOP for fallskjermflyging er derfor ikke utarbeidet for 2025.

2.6 Materiell

Klubben disponerer følgende materiell:

- Tandem: Klubben eier seks komplette Sigma tandemrigger. Fire av hovedskjermene ble byttet i 2021.
- Elevutstyr: Klubben 17 har Vector MSE elevrigger, utstyrt med Vigil nødåpner, PD Navigator elevskjerm og optimum reserver. Vi har hovedskjermer i størrelsene 200 til 280.
- Utleierigger: Klubben har 7 utleierigger i ulike størrelser. I 2024 ble det solgt 1 rigg L3 Old

Det er laget en forvaltningsplan for innkjøp og vedlikehold av utstyret. Tilstanden på klubbens fallskjermmateriale blir fortløpende vurdert gjennom BK på hoppfeltet og ved HK på SpotOn. Relativt stor materialslitasje ble avdekket, reparert og satt i stand i 2021. Klubbens utstyr vurderes som tilfredsstillende for 2025 sesongen. Materiellansvarlig utøver god kontroll på klubbeid utstyr og forvaltningen er god.

2.7 Landingsområder

Klubben disponerer to faste landingsområder NORD og VEST for hangaren som er godkjent for alminnelig hopping. Landingsområde NORD er best egnet for elever og uerfarne. Landinger foregår mot NORD eller SØR avhengig av vind. Landingsområdene måler 14daa. Området er flatt og gresskledd. Det er vindindikatorer og jordtegn som dekker begge landingsområder. Se pkt 5.7 for illustrasjon av landingsområdet.

2.8 Økonomi

Den operative delen av klubben har tilstrekkelig økonomiske midler til at det ikke er en faktor som påvirker driften. Det kan virke som at den makroøkonomiske situasjonen vil påvirke aktiviteten på hoppfeltet.

2.9 Hovedutfordringer

Oslo fallskjermklubb er en stor klubb, og det er mange personer involvert i klubbdriften og driften av Nasjonalanlegget for fallskjerm. En av de store utfordringene med å drive en slik klubb er å få implementert en felles forståelse ut i alle ledd. Oppfølging av daglig drift og at gjeldende prosedyrer og regelverk overholdes er en utfordring. Utenlandske instruktører med ulik utdanning og holdninger er en utfordring å forvalte forsvarlig. Det økte aktivitetsnivået klubben oppnådde i 2022 som skal opprettholdes presenterer en utfordring for det operative systemet som fortsatt er avhengig av frivillig bidrag fra medlemmer. Kravene til hoppledere og hoppfeltledere endres ved det økte aktivitetsnivået og en skjerping av utdanningen av disse er nødvendig for å opprettholde sikkerheten. På bakgrunn av dette innføres det et HL-kurs fra 2024. (se pkt 5.12) En reduksjon av aktiviteten i 2023/24 har gitt andre utfordringer som vedlikehold av lisenser for lokale instruktører.

2.9.1 Informasjonsdeling

Informasjon ut til hopperne vil foregå gjennom møter, publiseringer på klubbens nettside og bruk av sosiale medier, samt OFSKs sider på internett.

FB, Medlemsgruppe for Oslo Fallskjemklubb

FB, Rikssenter for Fallskjemidrett – Oslo Fallskjemklubb

FB, OFSK Instruktører

FB, Styret OFSK

www.fallskjerm.no

Det finnes i tillegg flere delte dokumenter som styrer operativ og administrativ drift.

2.9.2 Stabsmøter/instruktørmøter

Det er alltid en utfordring å finne passende tidspunkt i sesongen der flest mulige hoppere med operative funksjoner kan møtes. Det er derfor vanskelig å sette et fast tidspunkt.

Målsetningen er:

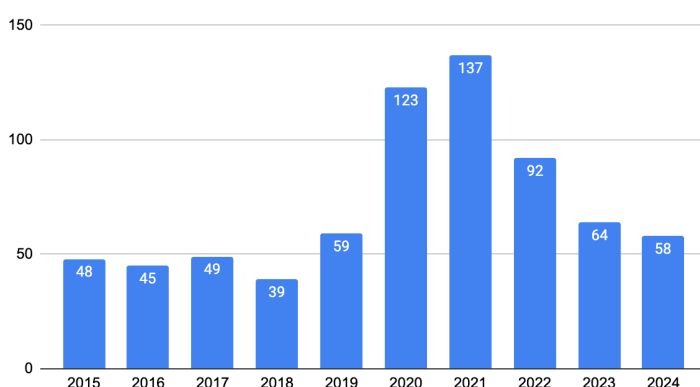
- Første møte før sesongstart i forbindelse med årsmøtet. (gjennomgang HI Rapport/Plan)
- Ca en gang pr måned på Æra (juni-august)
- Avslutningshelg
- Oppdukkende(f.eks etter hendelser)

2.9.3 Skader og hendelser

Se HI rapport for 2022 for oversikt over rapporterte skader og hendelser. Denne rapporten ser også på trender og adresserer fokusområder for 2023.

2.9.4 Rapportering

OBSREG OFSK 2015 - 2024

HL rapporterer hendelser til HI samme dag som hendelsen skjer gjennom OBSREG. Dersom HL ikke får startet rapport samme dag, skal HI informeres pr tlf/mail. HI ser over rapporter, evt kommer med tilføyinger/kommentarer, og rapporterer så videre til fagsjef og SU. Det vurderes at klubben er flink på å rapportere store hendelser og skader, men at det fortsatt er

mørketall på mindre alvorlige hendelser. HI vil gjennom holdningsbasert arbeid oppmuntre til positiv rapporteringskultur, med målsetning om lavere terskel for rapportering i alle ledd. I 2020 økte rapporteringen i klubben med 250% i forhold til perioden 2015-2019. Dette er et sunnhetstegn for sikkerhetskulturen i klubben. Sesongen 2023 har vært preget av lav aktivitet og dermed et lavere antall OBSREG, dog er det verdt å merke seg at rapporteringshyppigheten pr hopp øker noe fra 2022. Vi skriver 1 OBSREG pr 169 hopp i 2023 mot 1 OBSREG pr 179 hopp for 2022.

Rapporteringsfrekvensen holder seg relativt stabil for 2024 sesongen og gir en rapport pr 165 hopp. Vi har nå 10 år med data fra OBSREG og i snitt er det skrevet 71 rapporter pr år.

Rapporteringskulturen i OFSK oppfatter jeg som god og rapporter leveres stort sett i tid og med god kvalitet. Mål for 2025 er å enda øke kvaliteten på rapportene og beholde hyppigheten.

2.9.5 Øke fortsettelsesgraden for elever

Mange slutter etter kort tid i sporten, årsaken er sammensatt. I Perioden 2011 til 2020 har klubben i gjennomsnitt invitert 84 elever til kurs. Klubben har i samme periode gjennomsnittlig utstedt 41, A-lisenser. Dette viser at i gjennomsnitt er det 50% av elever som får utstedt A-lisens i OFSK i perioden 2011-2020. I samme periode er det i gjennomsnitt utdannet 23 B-lisenser og 9 C-lisenser. Altså halveres antall hoppere for hvert lisenstrinn.

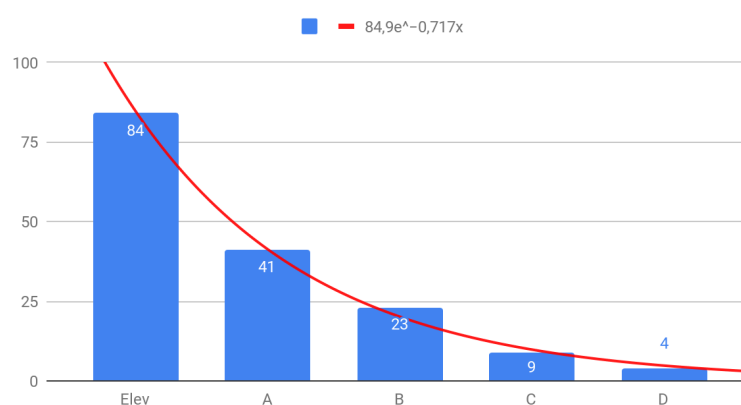
Med mange utsjekkshopp og krav til skjermkjøringskurs så har det blitt relativt tidkrevende å bli fallskjermhopper. Ved å få tilstrekkelig med hoppmestere og instruktører til å gjøre utsjekkshopp og gjøre tilgangen mer forutsigbare vil være en faktor for å bidra til høyere fortsettelsesgrad. Her er 13'ene de viktigste instruktørene for å nå målene våre.

Informasjon på hoppfeltet og grunnkurset må forbedres slik at progresjonen for ferske hoppere blir enklere.

Planlegge ABC(elev) helger, det er satt av tid og ressurser 9-12 mai og 30 august - 1 september 2024 til dette. Der moro, sikker hopping og progresjon for de ferskeste hopperne skal prioriteres. Avholde A- kurs hver uke så dette ikke forsinker elevers progresjon.

Gjennomføre flere grunnleggende skjermkjøringskurs i 2025, og materiell kurs for å utdanne flere B- hoppere.

Lisenser utstedt OFSK perioden 2011-2020 (gjennomsnitt)

Det er innført "AFF GULL" kurs, der nye elever betaler en rabattert pris for hele utdanningsløpet fra AFF til A-lisens. Elevene inviteres til å tilbringe to uker på hoppfeltet. Håpet er at denne kursmodellen skal føre til økt fortsettelsesgrad. Det er ennå ikke sett på effekten av dette men det er naturlig å se på om dette kan ha en effekt på andelen av elever som når A-lisens eller høyere.

2024 ble en noe spesiell sesong med lite elever i forhold til det vi har hatt tidligere, 26 elever er lite og det gir utfordringer i forhold til å vedlikeholde lisenser på lokale instruktører. Fortsettelsesgraden er meget høy og det ble tatt ut 23 A lisenser fra fjorårets elever.

Hovedmålet med gjennomføring av grunnkurs AFF i OFSK skal være å utdanne kompetente og trygge fallskjermhoppere som blir aktive hoppere i klubben med minimum B lisens.

Kursinstruktør er ansvarlig for gjennomføring av grunnkurs og oppfølging av elever fra gjennomført nivå 7 til utskrevet A-lisens. Dette innbefatter at kursinstruktør har ansvar for oppfølging av nivå 8 hopp, skjermflyging og kursprogresjon for alle sine elever. Kursinstruktør skal også veilede sine elever med gjennomføringen av progresjon frem mot B-lisens. Vi innfører også en nivådelt nivå 8 utdanning med hensikt å følge opp elevenes progresjon bedre etter fullført nivå 1-7. Dette er beskrevet ytterligere i pkt 5.8 Progresjon Nivå 8.

3. Eksterne forhold

Styret har ikke gitt HI føringer utover det som reguleres av håndboka og SU. Oslo fallskjermklubb forplikter seg til å gjennomføre hopping alle dager (ikke mandager mai/juni/aug) i fulldriftsperioden på Østre Æra med et attraktivt tilbud til hopper fra hele landet.

Selv om vi er godt innenfor konsesjon på aktivitet og støygrenser må vi søke å fly et mønster slik at belastning for nærområde blir minst mulig. Det viktigste vi kan gjøre på daglig basis er å kommunisere med flygerne hvordan de kan fly for å skåne lokalbefolkningen for støy. Det er også viktig at aktivitet koordineres med forsvaret, dette ivaretas gjennom kommunikasjon med lokal skytebaneadministrasjon og NAOC.

4. Virksomhet

4.1 Målsetning

4.1.1 Hoppvirksomhet:

Styrets målsetting er at Oslo Fallskjermklubb skal gjennomføre 19 uker drift, 18 uker med tandem og inntil 16 AFF kurs. Styret har ikke publisert spesifikke mål for aktivitet og utdanning, men jeg ønsker å fortsette å utdanne med mål om å skape trygge og kompetente hoppere som fortsetter å hoppe.

Aktivitetstall OFSK 2018-2023							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt antall hopp	13292	13377	11272	2078 6	16472	10850	9559
Tandem	603	591	544	970	748	433	452
AFFI hopp	768	752	895	1102	912		
AFF 1-7	516	518	609	770	619	357	529
AFF nivå 8			695	1166	718	566	
Line elev			53	35	72	0	
Utsjekkshopp (A+B)			165	253	148		
Antall elever	75	75	88(89)	104	95(+3)	47	27
Antall elevhopp	1306	1197	1522	2139	1519	923	529

4.1.2 Hendelser:

Mitt mål for Oslo Fallskjemklubben er at vi skal prestere bedre enn SU's målsetninger for alle kategorier hendelser, og det er en overordnet målsetting å ha færre og mindre alvorlige hendelser enn tidligere sesonger. Fokuset skal spesielt være å unngå skader og farlige hendelser med elever.

Tidligere identifiserte trender vil bli fokusert på gjennom sesongen.

4.1.3 Fokus 2024

Identifiserte hovedutfordringer fra rapportering i 2023 og 2024 gjør at fokus for sesongen 2025 er:

- Opplæring skjermflyging uerfarne og mellomferne.
- Opplæring skjermflyging elever
- HL kurs
- Opplæring på trygg horisontal bevegelse
- Holdninger og prosedyrer for egenkontroll av utstyr

Dette er områder som det forventes at alle medlemmer og instruktører tar ansvar for. Medlemmer i klubben søker kompetanse der de har identifiserte utviklingsmuligheter og det ligger et særlig ansvar på HL/Instruktør å bistå elever og funjumpere med påfyll av nødvendig kompetanse.

Som HI vil jeg i 2025 fokusere på følgende områder:

1. Forvalte operativ drift, og sikre at hopping i regi av OFSK gjennomføres etter håndbokens bestemmelser.
2. Utdanne instruktører, og følge disse opp gjennom sesongen. Dette vil være et område som vi vil ha sterkt fokus på i kommende år.
3. Utvikle kompetansebasen til instruktører gjennom kontinuerlig oppfølging og kompetansehevende tiltak som for eksempel HL-kurs og Debrief station.
4. Øve system for håndtering av skader og ulykker, innlede samarbeid med organisasjoner og nødetater som kan være tilgjengelig ved hendelser (herunder flyhavari og savnet hopper/utelanding).
5. Drive sikkerhetsarbeidet i organisasjonen. Med særlig fokus på identifiserte hovedutfordringer fra 2023/24, se pkt 4.1.3 Flere skjermflyvingskurs.

Jeg er tilgjengelig for alle klubben medlemmer hele året på mail: Hi@fallskjerm.no og tlf 95554450

4.1.4 Omdømme:

Nasjonalanlegget for fallskjerm skal fortsatt bli oppfattet blant hoppere i Norge som et effektivt og seriøst hoppfelt. Det er Oslo Fallskjermklubbs målsetning at hopperne skal trives på Nasjonalanlegget, og at det er et effektivt hoppfelt der hoppere får hoppet mye. Vi skal også være som en klubb der elever, både våre egne og fra andre klubber, får omsorgsfull og god oppfølging.

Østre Æra skal profileres som et sikkert sted å hoppe gjennom fokus på sikkerhet, profesjonalitet og holdningsskapende arbeid. Dette arbeidet pålegges i all hovedsak instruktørene og stab ledet av HI.

4.2 Plan

Operativ virksomhet i OFSK foregår i hovedsak på Østre Æra unntatt demoer og innhopp som kan bli gjennomført på andre hoppfelt godkjent av HI.

I hele perioden er det en vaktordning for HL, HFL, TI, AFFI og GK instruktør som settes opp av ansatt driftsansvarlig. Instruktørene skal rullere på å være HL, kursinstruktører, hjelpeinstruktører i henhold til føringer fra drift, eller HI. Det er utarbeidet klare rutiner for alle operative oppgaver som instruktørene skal følge, disse er vedlegg til denne planen.

HL vil ivareta sin funksjon ihht håndboka og OFSK instruks.

HFL vil ivareta sine funksjoner ihht håndboka og Vedlegg 3, HFL instruks. HL har hovedansvar for at HFL innehar tilstrekkelige kvalifikasjoner og utdanning til å utføre oppgaven. HI overvåker og sjekker at dette blir gjort, fortrinnsvis gjennom samtaler med HL og HFL, samt stikkprøver.

Tandem og AFF instruktører blir styrt av kjørelister for den enkelte dag, og gjennomfører sine oppgaver ihht håndboka og lokale instruksjoner. Kjøreliste ansvarlig vil bli utpekt for tandem og AFF blant instruktørene på vakt.

4.3 Utdanning

Mål for instruktørutdanning sesongen 2025 og påfølgende år vil være følgende:

Utdanning	2020	2021	2022	2023	2024	Påmeldte 2025	Mål 2022-2030
I3	5	4(+2)	4 + 4 +2(KS)	0	7	5	5
I2	2	2	3	0 / 3 Mil	3	0	2-3
I1	0	2	0	1 / 2 Mil	0	1	1
AFFI	2	3	3	0	0	0	1-2
TI	0	5	1	1	1	2	1-2
MK	0	0	3	0	2	1	1
Skjermflyging instruktør	0	0	3	0	0	2	3

Målet er å styrke instruktørstaben i OFSK på kort og lang sikt, både i form av antall instruktører og kompetansen til instruktørene.

Det vil bli gjennomført ett I3 kurs, ultimo mai slik at kandidatene skal få mest mulig av sesongen til å praktisere sin nye rettighet. I denne forbindelse vil vi starte med et oppfølgingssystem for nyutdannede instruktører. Enn så lenge har det navnet Debrief station og formålet er at ferske instruktører under ledelse av en erfaren instruktør, skal kunne diskutere åpent om situasjoner og hendelser som de ønsker å drøfte. Som gruppe kunne bidra med kollegastøtte og kompetanseheving.

Jeg har utvidet I3 kurset med leksjoner i kosthold og forbedret treningsdelen. Dette er for å gi instruktørene et ytterligere verktøy i møtet med elevene. I3 kurset er åpent for alle klubber og vi tar mål av oss å også tilby I3/line utdanning for de instruktører som ønsker dette.

For at vi skal nå våre mål er det viktig med kontinuerlig identifisering og bearbeiding av talenter og instruktører.

Gjennom kompetanseheving og utdanning av flere instruktører forsøke å øke graden av elever som tar ut A-lisens i løpet av sesongen.

Vi er som de andre større klubbene noe avhengig av utenlandske instruktører, det er ønskelig med så mange norske heltidsinstruktører som mulig. Oslo Fallskjemklubb skal tilrettelegge for å ha flest mulige lokale norske instruktører på heltid. I den grad det er mulig skal instruktører velges ut fra følgende prioritet:

1. Norske
2. Skandinaviske
3. Europeiske (definert som EU/EØS land)
4. Resten av verden

5. Sikkerhet

5.1 Rusmidler

Klubben har nulltoleranse for bruk av alkohol i forbindelse med hopping. Bruk av andre ulovlige rusmidler og doping er forbudt for klubbens medlemmer.

Etter Fagseminaret 2025 har vi fått tilgang på hurtigtester der vi kan avdekke bruk av illegale rusmidler.

Håndboken viser til en grenseverdi på inntil 0,2 promille i alkoholkonsentrasjon, klubben benytter *0,0 som grenseverdi*, med forbehold om feil i måleinstrument. Sanksjoner vil bli tatt i bruk ved brudd på denne regelen. Personer som tidligere har vært utestengt fra klubben på grunn av misbruk, og personer som tidligere har hatt et misbruk som har krevd behandling, må dokumentere at de har hatt en passende rusfri periode avhengig av misbrukets omfang.

Da klubben er en idrettsklubb under Norges Idrettsforbund, kan alle klubbens medlemmer til enhver tid underkastes dopingkontroll. Alle klubbens medlemmer har anledning til å rapportere mistanke om bruk av rusmidler direkte til HI, eller styret. Dette skal kunne gjøres anonymt, og at det vil ikke få konsekvenser for den som rapporterer. Hverken operativt eller sosialt.

5.2 Brief

Hoppfeltbrief

Samtlige hoppere (uavhengig av tilhørighet og erfaringsnivå) skal motta grundig hoppfeltbrief ved innregistrering. Briefen skal gjennomføres av HL eller den instruktør HL bemyndiger. Gjennomført hoppfeltbrief registreres og dokumenteres i BurbleMe.

Hoppebrief

Det pålegges HL og holde hoppebrief hver dag det foregår hopping. Ved større arrangement skal HL eller den instruktør HI bemyndiger forsikre seg om at tilstrekkelig sikkerhetsbriefing er foretatt med deltager og arrangører. Dette er spesielt viktig ved hopping med horisontal forflytning, store grupper, flytting av hoppfelt og flere fly.

Husk at det er viktig å fokusere på VIKTIGE saker og gjerne tilføre ny informasjon. Bare å repetere den samme beskjeden fra dag til dag vil etter hvert ha liten verdi.

På HL- briefingene skal det fokuseres på utfordringer som:

- Dagens aktivitet
- Utsprangsrekkefølge, spacing og spot.
- Hensyn i forhold til vind og utelandinger med gjennomgang av alternative landingsområder. Ved ugunstig vind: Ekstra fokus på innflygning og landing for å unngå utelandinger og skader.
- Skjermflygningsmønster og innflygning for landing(presiseringer)
- Operasjoner med flere fly/helikopter samtidig.
- Forbud mot løse gjenstander i fly under 1500 fot
- Annet som måtte være aktuelt for sikker og trygg hopping, minimum er beskrevet i Vedlegg 1.

5.3 Innlasting og utsprang

Hoppere møter på avtalt sted ferdig påselt, og kontrollert (egenkontroll), minimum 10 minutter før takeoff.

Hoppere skal være fastkroket og hjelm **festet** på hodet, inntil 1500ft AGL. Fastkroking tilstrebes å gjøres til main lift web, eller beinstropper. Ikke bryststropp.

5.3.1 Utsprangsrekkefølge

HM angir utsprangsrekkefølge og innlasting (LIFO) basert på løftets sammensetning. Som hovedregel skal HM følge disse hovedpunktene:

Tabellen leses fra venstre, første gruppe, til høyre, siste gruppe:

Gruppe:	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Run motvind	Tracking 1	FS	FF	Tracking 2	Elever	AFF	Tandem	Highpull	Wingsuit

- Store grupper før små grupper.
- Grupper med mindre skjermer før grupper med større.(HM må vekte om gruppestørrelse eller skjermstørrelse skal legges til grunn når FS/FF og Trackinggrupper plasseres).
- Lavere trekkhøyder før høyere (spesielt for elever og AFF)
- Raskere horisontale grupper før tregere.(vertikal hastighet)

5.3.2 Utsprangsseperasjon

For å forsikre seg om tilstrekkelig horisontal separasjon(1000ft) mellom grupper skal utsprang foregå separert i tid. Tabellen forholder seg til groundspeed på fly. HM og pilot formidler groundspeed før drop. Tabell kan avleses i fly og er tilgjengelig i hangar.

Spacing i henhold til groundspeed, og gruppen foran sin hopptype.
Se tabell under.

Ground speed in kts	Time for 1000' seperation in seconds
100	6
95	7
90	7
85	7
80	8
75	8
70	9
65	10
60	10
Less than 60	More than 10

Gruppestørrelse: Ved gruppestørrelse >2 personer må gruppeseparasjon økes for å ta høyde for gruppens interne horisontale separasjon langs jumprun.

Solohopp/2- personer - Følg tabellen

3-6 personer - Tabellen + 2 sek.

>6 personer - Tabellen +4 sek(HM's vurdering)

5.4 Trekkhøyder

Dersom hopperen planlegger å trekke skjerm høyere enn normalt skal HM, HFL, pilot og manifest gjøres oppmerksom på dette. HM må ta dette til etterretning når utsprangsrekkefølge bestemmes.

5.5 Flyoperasjoner

5.5.1 Run

Flyets retning ved drop/run skal som hovedregel være parallell med flystripen. Run skal sideforskyves for crosswind om nødvendig. Alle run skal tilstrebes å gjennomføres motvinds for å oppnå lavest mulig groundspeed. Dette gir hoppere bedre forutsetninger for å gjennomføre gode utsprang med riktig tidsseparasjon.

Det skal ikke droppes over høyere liggende terreng, uten at nødåpnere kalibreres for aktuell høyde.

Høyden på hoppfeltet er 1620 ft AMSL. Derfor tillates det ikke med run over **13380 ft AGL** uten at prosedyrer for oksygenhopping benyttes. Se pkt 104.1 i Håndboka. Eksponeringstid over 11380 ft AGL skal ikke overstige 6 min.

5.5.2 Nedstigning

Flyet skal gjennomføre nedstigning på en slik måte at kollisjon med fallskjermhoppere i frittfall, wingsuit eller skjerm ikke er mulig. Rute skal planlegges med hensyn til løftets sammensetning.

5.5.3 Landing

Fly skal kun gjennomføre landing dersom pilot har kontroll på alle hoppere i skjerm. Dersom situasjonen er uoversiktlig eller pilot/HFL vurderer landing samtidig med skjerner (f.eks flere

elever i luften) som utrygt skal landing utsettes og flyet holdes utenfor landingsområdet. Pilot skal ha radiokontakt med HFL før landing med skjermer i luften gjennomføres. HL skal fortløpende vurdere sikkerheten knyttet til flylandinger med skjermer i luften. Sikkerhetssone mellom flystripe og landingsområdet skal opprettholdes.

5.5.4 Innlasting

Fly skal under innlasting stilles slik at propwash ikke er til hinder for landene hoppere. Pilot og HFL skal være årvåkne for faren et fly med motoren igang innebærer for landende hoppere.

5.5.4 Løse gjenstander i fly

Fra bording til setebeltet kan løsnes 1500 ft AGL er det et generelt forbud mot løse gjenstander i flyet, med dette forstås det som hjelmer, GoPros, mobiltelefoner med mere. Listen er ikke uttømmende. Unntaket er Tandem Video som er på jobb. HM er ansvarlig for å håndheve regelen i flyet og HL skal ta dette med i sin brief før oppstart av aktivitet.

5.6 Frittfall

Ved horisontal bevegelse under elevhopping skal dette foregå utelukkende på tvers av runretningen. Enhver luftromskoordineringshendelse som resulterer i opplevde "close-calls" skal rapporteres til HL og i OBSREG slik at andre hoppere kan lære av hendelsen og prosedyrer kan tilpasses.

5.6.1 Horisontal forflytning

Hopp som innebærer horisontal forflytning inkluderer; tracking, WS, tracksuit og dynamiske FF hopp med tracking.

Alle hopptyper som genererer horisontal bevegelse skal briefes grundig og ledes av kyndig hopper.

Grupper på mer enn 2 personer skal ledes av en godkjent tracking-leder.

Det skal kun være to slike grupper per løft. Dette kan fravikes i tilfeller hvor alle trackinglederne på løftet er erfarne og det er utarbeidet en god plan for aktiviteten. HL godkjenner denne aktiviteten.

Ved to horisontale grupper bør det tilstrebes å separere disse i tid og rom. Dette kan gjøres ved utsprangsrekkefølge og flyvemønster.

Grupper skal som hovedregel fly VEST/ØST for jumprun. Dette vil som regel innebære å fly VEST eller ØST for rullebanen. Når det er to grupper på løftet flyr en ØST, og en VEST. Når det er tre eller fire grupper skal luftrom deles opp ytterligere, i kvadranter, der en ofte benytter en lateral oppdeling gjennom hangar.

5.6.2 Tracksuit

OFSK skiller vi mellom tradisjonell tracksuit og "onepiece" produktene, som beskrevet i HB. Erfaringskrav tracksuit: 80 hopp. Gjennomført brief med erfaren tracksuit- hopper. Godkjenning av HL før første hopp.

Erfaringskrav "onepiece" tracksuit: likt WS. WS utsjekk kvalifiserer til bruk av "onepiece" tracksuit produkter.

Ved tvilstilfeller avgjør HI.

5.6.3 Wingsuit

Det må utvises forsiktighet ved exit med wingsuit slik at man unngår sammenstøt med flyets haleror. Hoppere som skal benytte wingsuit skal ha dokumentasjon på gjennomgått opplæring og utsjekk.

Lokalt godkjente wingsuit instruktører kan gjennomføre utsjekk med kvalifiserte hoppere. HL skal informeres om at utsjekken gjennomføres.

Wingsuitgrupper på mer enn 2 personer skal ledes av en lokalt godkjent trackingleder.

5.7 Skjermflyging

Etter at hopperen har fått skjerm, og konstatert FLYR, skal vedkommende straks orientere seg om andre hoppere, hoppfeltet og landingsretning. Det skal i så stor grad som mulig flys på tvers av runets retning til du har kontroll på andre hoppere rundt deg.

Det er ikke tillatt å krysse rullebanen under 1000ft.

Samtlige hoppere skal fly et forutsigbart mønster for å unngå konflikter under landing. Det er ikke tillatt å "skru" seg ned med styrehåndtak for å tape høyde under 1500ft.

Sikk- sakk flyging på finale er ikke tillatt, med unntak av spesielle hopptyper der dette er forhåndsplanlagt og koordinert.

Landingsretning anvises med jordtegn, "T", **Alle hoppere skal følge denne.**

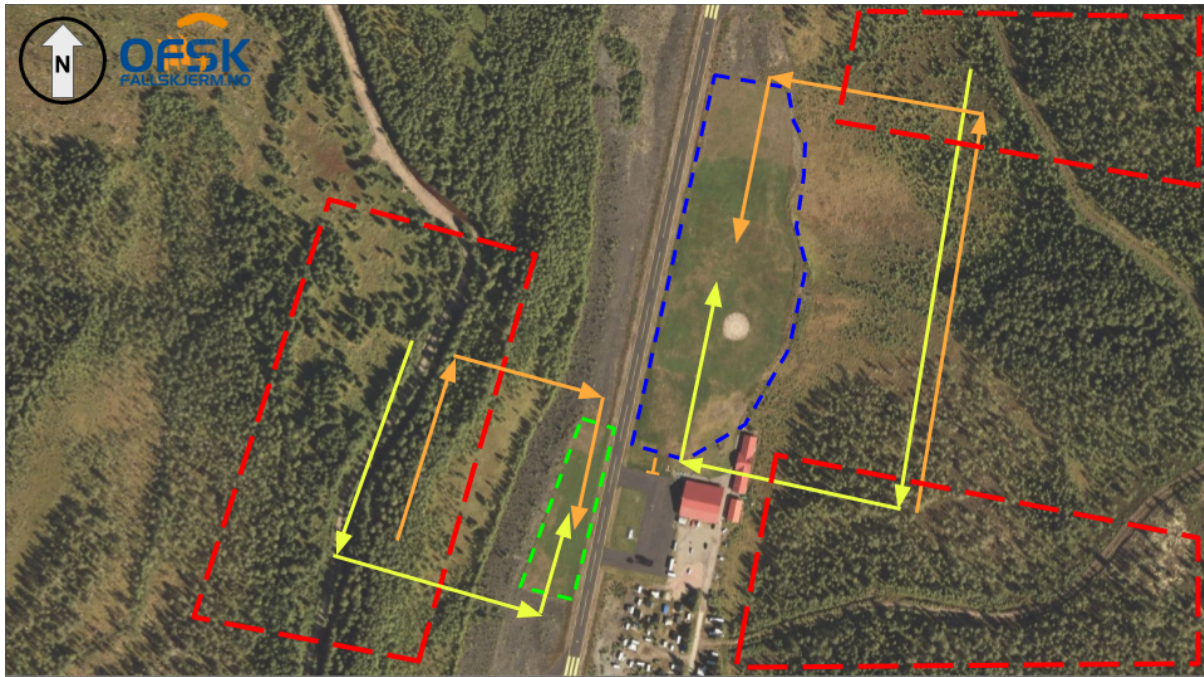
Det er begrenset med utelandingsmuligheter, disse skal gås gjennom nøye på hoppfeltbrief. Ta høyde for at utelandingsområdene kan bestå av myr, nedhogd skog eller spredt furuskog. Dersom man ikke lander inne på hoppfeltet skal man straks melde status til HFL på telefon. La skjermen ligge ute ved behov for assistanse. Pakk skjerm sammen og gå til nærmeste vei eller tilbake til hoppfeltet. Informer HFL/HL med en gang en returnerer tilbake til feltet.

Det landes alltid mot SØR eller NORD parallelt med flystripe.
Landingsmønster er venstresving eller høyresving inn mot flystripe.

Elever lærer standard innflygingsmønster med høydene 200/500/800 fot.

Alle hoppere skal rette spesiell oppmerksomhet på å unngå landinger nært fly. Det er ikke tillatt å lande innenfor 12m fra sidekanten av rullebane (sikkerhetssone). Vær spesielt varsom ved sidevind og landinger samtidig med flyet.

Rødt= Venteområder, **Gul** pil= Mønster landing mot NORD, **Oransje** pil= Mønster landing mot SØR.

Landingsområde NORD: Alle hoppere. **Maks 90 grader svinger inn på finale.** Unntak dersom høyhastighetslanding gjennomføres av laveste hopper i innflygingsmønster med fullstendig oversikt over annen trafikk.

Landingsområde VEST: Ikke Elever. Høyhastighetslandinger utover 90 grader tillates, utvis aktsomhet til andre hoppere.

Krav om grunnleggende skjermflygningskurs før 90 graders frontrisersving tillates. Skal godkjennes av skjermflygningsinstruktør.

Høyhastighetslandinger defineres som alt *utover 90 graders sving* inn på finale. Krav til gjennomføring settes til 200 hopp og gjennomført **videregående skjermflygningskurs** der manøveren skal gjennomgås og godkjennes av skjermflygningsinstruktør.

Hoppere skal være meget forsiktig med gjennomføring av brå oppbremsing/surge på baseleg for å starte høyhastighetslanding da denne manøveren kan være farlig for andre hoppere.

5.7.1 Skjermstørrelser - individuell godkjenning

F/NLFs oppdaterte bestemmelser for skjermstørrelser (HB del 100 vedlegg 1 skjermstørrelseskrav) skal følges av hoppere i OFSK. Alle hoppere oppfordres til å sette seg inn i bestemmelsene som du finner [her](#).

Individuell godkjenning for hopping ned mot minste tillatt størrelse vil **kan bli vurdert** etter søknad til HI. Søknad skal leveres skriftlig til HI per mail. Hi@fallskjerm.no

Søknad skal som et minimum inneholde følgende:

Personalia

Kompetanse (antall hopp, currency, skjermmerfaring)

Ønsket dispensasjon og egen kompetanseplan for skjermflyging.

Saklig begrunnelse.

Anbefaling fra lokal skjermflygingsinstruktør

5.7.2 Innhopp/flytting av hoppfelt

Alle hoppfelt som skal nyttes til dette formålet skal på forhånd godkjennes av HI. Aktuell HL for innhoppet skal i god tid sende HI en plan for gjennomføring av innhoppet. HL følger mal i vedlegg 5.

HL er ansvarlig for at HM og HFL følger instruks i vedlegg 6 og 7.

For innhopp på Osen er det søkt SU om dispensasjon for bruk av flytevest for sesongen 2025. Søknaden er innvilget med følgende betingelser:

- C-lisens
- Max exithøyde 6000 fot
- Fri sikt til bakken
- Ikke lov til å bruke bly eller vingedrakt

HL følger vanlig prosedyre og fyller ut ROS analyse som oversendes HI senest 24 timer før det skal hoppes. hi@fallskjerm.no

Jeg ønsker som **HI å oppfordre til planlegging og gjennomføring av innhopp**. Jeg er tilgjengelig for støtte til planlegging og gjennomføring av innhopp.

5.7.3 Oppvisningshopp (demo)

Gjennomføring av demonstrasjonshopping skal godkjennes av HI på forhånd. Plan for gjennomføring skal sendes HI i god tid før gjennomføring, og senest 48 timer før. Planen er også underlagt instruks for flytting av hoppfelt, vedlegg 5.

HL er ansvarlig for at HM og HFL følger instruks i vedlegg 6 og 7.

5.7.4 Fjellflyging

Ved planlegging og gjennomføring av fjellflyging skal dette ledes av I1 godkjent av HI. Den praktiske flygingen skal ledes av en HM med "fjellflygingsguide" utsjekk, samt være godkjent av HI. Utsjekker gjennomføres av instruktør HI bemyndiger eller HI.

Flygingen skal til enhver tid tilpasses værforhold, skjermtyper, wingload og erfaringsnivået til hopperne. Fjellflygingen skal gjennomføres på en slik måte at den gir trygghet og mestringsfølelse for hopperne som deltar. Fjellflyging er videre beskrevet i vedlegg 7, retningslinjer for skjermflygning i fjell OFSK.

5.8 Kamerahjelmer

Kamerasystemet (hjelmer, kamera og fester) skal være utformet slik at det er minimal risiko for at liner osv kan hekte seg fast, alternativt skal det være et frigjørings system på hjelmer eller kamera (inkl. fester). Dette skal testes under belastning og skal kunne aktiveres med en hånd.

Kamerasystem kan kun benyttes etter godkjennelse av HI

Kamerautstyr skal ikke monteres på arm eller bein på trekksiden. Det er ikke tillatt å hoppe med hakemonterte kamerafester.

5.9 Progresjon Nivå 8

Grunnet tilbakemeldinger fra elever på nivå 8 progresjonen og identifiserte hovedutfordringer i pkt 2.9.5 har jeg utarbeidet en tredelt nivåindeling av progresjonen.

Progresjonsplanen *avviker ikke* fra standardiseringsdirektivet for grunnkurs AFF. I tillegg til progresjonsplanen mottar elevene et sett med øvelser som kan gjennomføres på de respektive nivå. [Link til progresjonsplan.](#)

Nivå 8A - Tilvenning selvstendig frittfall	
NYE MANØVRE/MOMENTER <ul style="list-style-type: none"> • Selvstendig hopp. • Trekkhøyde 4000ft • Stabilitetstrening 	
Manøver Hopp 8 (Solo hoppet)	Manøver Hopp 9-10
Selvstendig utsprang	Valgfritt utsprang
Stabilt frittfall	Øv på ustabilitet/gjennvinning av stabilitet over 7000. Benytt øvelser fra loggboken
Waveoff 4500ft	Waveoff 4000ft

Nivå 8B - Lavhopp	
NYE MANØVRE/MOMENTER <ul style="list-style-type: none"> • Hopp fra lavere høyde/trening på lavhopp/nødsprang • Stabilt utsprang, ikke mer enn 120 grader dreining • Stabilt trekk innen 5 sekunder 	
Manøver hopp 11-12	Manøver hopp 13-14
Utsprangshøyde 12500/ 6000ft	Utsprangshøyde 3500-4000ft
Stabilt utsprang, minimal dreining	Spotting(kontroller utsprangspunkt)
Simulert trekk innen 5 sekunder	Stabilt utsprang, minimal dreining
Waveoff 4000ft	Trekk innen 5 sekunder

Nivå 8C - Formasjonstrening og FS utsjekk	
NYE MANØVRE/MOMENTER <ul style="list-style-type: none"> • Ulike stabile exiter(dive, float, side) • Fremover bevegelse i marsstilling • Sving/orienteringsøvelser • Skjermøvelser • Landing innenfor 50m ifra planlagt landingspunkt 	
Manøver hopp 15-18 Formasjonstrening	Manøver 19-20 FS Utsjekk
Velg en exit fra loggboken	Som beskrevet i standariseringsdirektiv for FS utsjekk
Velg en stabilitet/sving øvelse fra loggboken	
Velg en marsj-øvelse fra loggboken	
Waveoff 4000ft	Seperasjon 5500ft
Velg en skjermøvelse fra loggboken	Waveoff 4000ft

5.10 Forvaltning av materiell

Materiellansvarlig for 2025 er Sten Rune Myrland. Han vil føre kontroll på alt klubbeid operativt materiell. Oppgaven innebærer å sørge for at vedlikehold, reparasjoner og loggføring gjennomføres etter bestemmelser gitt i denne planen, HB og MHB. Jeg vil følge opp materiellansvarlig gjennom sesongen.

Klubbens materiell blir vedlikeholdt av SpotOn før sesongstart. Utstyret blir fraktet opp til Østre Æra i forkant av sesongen, og blir deretter lagret der gjennom hele sesongen. Hver rigg vil ha en egen logg, hvor alle modifikasjoner og kontroller blir loggført, samt at en oppdatert liste vil henge ved lagringssted. Elektronisk skjema for oppfølging av materiell er tilgjengelig på Google-docs og vil bli fulgt opp og oppdatert gjennom 2025.

I tillegg til ovennevnte har tandemutstyr i OFSK en egen logg.

Denne skal brukes til å loggføre alle hopp riggen har gått, samt når det var tatt brukskontroll sist. Disse loggene skal holdes under kontroll av materiellansvarlig og HI, og er et verktøy som skal brukes i den daglige driften for å sikre sikker utøvelse av tandemhopp. Loggen skal fylles ut av TI før bruk med jevne intervaller slik at hoppantall mellom BK kan monitoreres.

Klubbens økonomi tillater nødvendige utskiftninger og reparasjoner for å holde kvaliteten ved like. SRM vil anbefale innkjøp for å utøke reservedelslageret til OFSK og gjøre vedlikehold av utstyrsparken mer robust. 1 leierigg ble solgt i 2024.

5.11 Pakkeopplæring

På bakgrunn av funn i HI rapport 2020 ønsker jeg å formalisere og beskrive pakkeopplæring utover det som beskrives i HB del 600 vedlegg 1 del C, Skjerm pakking.

Materiellansvarlig SRM har ledet denne prosessen og utarbeidet en leksjonsplan som skal følges ved pakkeopplæring av elever i OFSK. Leksjonen beskriver også rammebetingelsene for hvem og hvordan opplæringen skal foregå. Leksjonen er tilgjengelig som vedlegg 8: Skjerm pakking.

5.12 HL opplæring

Det er et identifisert behov for flere hoppledere (HL) gjennom sesongen. Historisk sett er det ofte en funksjon som bare et fåtall av kvalifiserte hoppere utfører.

I 2024 innfører jeg et HL-kurs som et tilbud til hoppere som ligger an til å bli HL kvalifisert eller allerede er det, men som ikke har praktisert som HL. Kurset er ment å ta for seg oppgavene som tilhører HL-funksjonen, meteorologi, handlinger ved uhell/ulykke samt en on-job-training etter kurset

Kurset blir tilgjengelig som vedlegg 10 i HI plan. (Dokument under utarbeidelse) Foreløpig kan disposisjon sees på [her](#).

6. Styring og rapportering

HI følger opp styringen av operative forhold på feltet gjennom tilstedeværelse, rapportering og utarbeidelse av planverk og operative prosedyrer. HL er fungerende sjef den enkelte hoppdag. Jeg kan kontaktes på tlf og mail gjennom hele året for spørsmål, hendeshåndtering, rapportering, osv. Daglig leder og instruktører vil understøtte min styring av hoppfeltet i de perioder jeg ikke er tilstede.

6.1 Resultatoppfølging

Alle AFF elever har hver sin masterlogg digital, i form av utvidet kjøreliste, som føres av instruktørene etter gjennomført kurs, hopp, utsjekker etc. Dette administreres av kursinstruktør.

Statistikk for antall og type hopp hentes fra manifestsystemet BurbleMe.

Observasjonsregistreringer (OBSREG) fylles ut av HL eller klubbmedlemmer og sendes videre til HI samme dag som hendelsen har skjedd. Benytt bruksanvisning OBSREG (vedlegg 9)

Dersom rapporten ikke påbegynnes samme dag skal HI informeres om hendelsen.

HL skal etter hver enkelt hendelse gjøre vurdering om hendelsen kan relateres til kunnskaper, ferdigheter eller holdninger og drøfte dette mot tiltak i hendelsesrapportene.

Det skal etter beste evne tilstrebes å finne en rotårsak til hver enkelt hendelse som rapporteres.

Opplæring i OBSREG foretas av HI på instruktørmøter, under I3 kurs eller direkte ved behov. Alle hendelser som har et potensielt etterspill vil behandles så raskt som mulig slik at F/NLF og SU har disse rapportene tilgjengelig.

Alle rapporter/observasjoner og registreringer er tilgjengelige for samtlige hoppere gjennom OBSREG så snart de er ferdigbehandlet.

Antall hendelser blir kontinuerlig fulgt opp mot målsetningen, og status vil bli gjort opp HI's rapport for sesongen.

HI vil informere om status på resultater til klubbens styre og instruktører gjennom møter.

6.2 Rapporteringsrutiner

HL rapporterer til HI ihht "HANDLINGSINSTRUKS VED ULYKKER" ved alvorlige hendelser.

HI rapporterer aktivitet kvartalsvis til SU, også i de periodene vi ikke hopper. Hoppstatistikk tas direkte ut fra BurbleMe med fordeling i forskjellige kategorier. HI kontrollerer hoppstatistikken ved slutten av året i HI Rapport.

Alle fallskjermhendelser skal rapporteres i OBSREG. Rapporten skal påbegynnes innen 24t og sendes til HI uten tap av tid. Dersom det ikke er mulig å påbegynne rapport innen 24t skal HI varsles per mail eller telefon samme dag.

6.3 Kvalitetskontroll

Fulldriftsleder vil arrangere stabsmøter regelmessig, hvor justeringer i driften som følge av tidligere ukers aktivitet kan gjøres. Dette er også et forum hvor stab/instruktører kan diskutere utfordringer og evt. bedre løsninger. AFF- og tandemvideoer vil ved behov evalueres i plenum med alle instruktørene til stede i den hensikt å holde instruktørene oppdatert.

HL oppfordres til å gjennomføre debrief med stab og operativt personell etter endt hopping.

6.4 Kommunikasjon

HL-brief vil være instruktørens hovedmulighet til å kommunisere til alle hoppere, samt via hoppmestere. Oppdukkende hendelser og justeringer vil bli håndtert via korte samlinger på hoppfeltet ved behov.

Informasjon ut til hopperne vil foregå gjennom møter og utstrakt bruk av sosiale medier, samt OFSKs sider på internett.

FB, Medlemsgruppe for Oslo Fallskjemklubb

FB, Rikssenter for Fallskjermidrett – Oslo Fallskjemklubb

FB, OFSK Instruktører

FB, Styret OFSK

www.fallskjerm.no

Det finnes i tillegg flere delte dokumenter som styrer operativ og administrativ drift.

Jeg oppfordrer medlemmer og HL til å sette igang erfaringsutveksling og debrief med medlemmer og instruktører etter hendelser eller ved behov.

7. Vedlegg

Vedlegg 1: HL – Instruks OFSK

Vedlegg 2: HM – Instruks OFSK

Vedlegg 3: HFL – Instruks OFSK

Vedlegg 4: HL – Instruks flytting av hoppfelt (innhopp)

Vedlegg 5: HM – Instruks flytting av hoppfelt (innhopp)

Vedlegg 6: HFL – Instruks flytting av hoppfelt (innhopp)

Vedlegg 7: Retningslinjer skjermflyging i fjell OFSK

Vedlegg 8: Skjempakking

Vedlegg 9: Brukerveiledning OBSREG

Vedlegg 10: HL kurs

Vedlegg 1: HL – Instruks OFSK

Som tillegg til F/NLF HB Vedlegg 1 Del 500 "HOPPLEDERINSTRUKS" – gjelder følgende lokale tillegg:

- **Kontroll av elev, utleiestyr, og tandemrigger**
  - Gjør klar luftdyktig materiell, alt elevutstyr og utleiestyr. (Tandeminstruktørene klargjør tandemrigger.)
    - Kontrollere seletøy og container.
    - Kontroller kontrollkort for luftdyktighet, evt benytt tavle med oversikt over luftdyktighet.
    - Kontrollere reservelukking, pinne og plombe.
    - Kontrollere at nødåpner er aktivert korrekt.
  - Kryss av og registrer klokkeslett på alle kontrollerte rigger på skjema som henger på veggen ved siden av klubbstyret.
  - Følg opp med ny kontroll av nødåpner på lange dager.
  - OBS KUN luftdyktige rigger på stativet. Alle andre rigger legges på MK-rommet og merkes med "ikke- luftdyktig" lapp.
  - Materialforvalter skal varsles om rigger som tas ut av drift.
  - Kontrollere at elevutstyret er ferdig pakket og klart til neste hoppdag.
- **Utpeke kjørelisteansvarlig for AFF og Tandem**
- **Oppfølging av elever**
  - Påse at samtlige elever mottar drill av nødprosedyre og briefes på vind og landingsmønster hver dag.
- **Oppfølging av HM:**
  - Godkjenne HM ved elevhopping.
- **Hopplederbrief**
  - Hoppleder skal fylle ut og oppdatere "[skyscreen](#)" etter dagens forhold.
  - Hopplederbrief skal alltid gjennomføres. Det anbefales å gjennomføre to ganger hver dag for å fange hoppere som kommer senere.
  - Oppdatering av Skyscreen og HL brief **skal** gjennomføres før hopping startes.
  - Informere om forbud mot løse gjenstander under 1500 fot, TV unntatt.
Minimum innhold hopplederbrief:
    - Presentasjon av operativt personell
    - Dagens vind, styrke og retning. (Skyscreen)
    - Værmelding.
    - Landingsretning.
    - Jumprun.(lengde, offset, rødt og grønt lyst)
    - Start og slutt tidspunkt.
    - Andre forhold av interesse.
  - HL oppfordrer alle til trening av nødprosedyre og kontroll av utstyr.

- **Oppfølging av HFL – tjenesten:**
  - Oppfølging og kontroll
  - Påse at det foretas innringing til NAOC og regionfeltet for å informere om hoppstart og -slutt og for å få info om evt annen aktivitet den aktuelle hoppdagen.
- **Oppfølging av værforhold**
  - På dager med utfordrende værforhold bør HL observere første løft fra bakken for å kunne gi tilbakemelding på spot og skjermflyging til pilot og hoppere.
  - Ekstra fokus på skjermflyging på dager med ugunstig vind for å unngå utelandinger.
  - HL skal sørge for at det ikke hoppes i uforsvarlig vær. Ved “holding” grunnet vær skal HL kommunisere neste beslutningstidspunkt til hopperne.
  - HL kan legge begrensninger på erfaringskrav for å hoppe dersom han/hun ser det hensiktsmessig. f.eks “elevholding”.
  - HL skal følge opp at piloter ikke blir utsatt for unødvendig press til å fly i uegnede værforhold.
- **Hendelsesrapportering**
  - Påbegynne OBSREG og send til HI innen 24t. Dersom lenger tid trengs, informer HI.
  - Informer HI om større hendelser og skader per tlf.

Vedlegg 2: HM – Instruks OFSK

Som tillegg til F/NLF HB Vedlegg 3 Del 500 "HOPPMESTERINSTRUKS" - gjelder følgende lokale tillegg:

Hoppmesters oppgaver:

- Hent løftelapp i manifest
- Møt ved hangardør eller ved flyet senest ved 15 min Call
- Kontroll på innlastende hoppere og flysikkerhet.
- Opprettholde forbud mot å sitte i flyet når det fylles jetfuel.
- Kontroller at kniv er tilstede i fly.
- Tell hoppere før og etter innlasting. Kontroller at antall samsvar med løftelapp.
- Brief flyger om hvilke run som skal flys (høyde og antall) og lever løftelapp til pilot.
- Alle skal være fastspent med hjelm på til 1500 fot AGL, ingen løse gjenstander eller bruk av mobil.
- Innhent informasjon om groundspeed og spre info i flyet for utregning av separasjon.

Hoppmestring av elever:

- Standpunkt, status og utstyr
- Drill av hopptype og nødprosedyre(dersom ikke gjennomført)
- Gjennomgang av plan for skjermkjøring
  - Venteområde
  - Innflygingsmønster
  - Vindretning og styrke
- Følge med elever fra utsprang til landing. Hvis du ikke ser skjermflygningen selv, kontakt HFL for info
- Tilbakemelding til elever - Utsprang, frittfall-manøver og skjermflygning
- Signatur og kommentar i loggbøker/ evt masterlogg ved elevhopping.

Utsprangsrekkefølge

- Fordel utsprangsrekkefølge og plassering i flyet i god tid.
- Planlegge utsprangsrekkefølge og flymønster for horisontale grupper(tracking, ws, osv). Informer pilot om luftrom horisontale grupper beveger seg til.
- Maks to personer i horisontale grupper dersom ingen trackingleder. Vurder erfaring og kompleksitet.
- Sjekk at regler for A-lisens følges (gruppesammensetning)

Vedlegg 3: HFL – Instruks OFSK

Som tillegg til F/NLF HB Vedlegg 1 Del 500 "HOPPFELTLEDERINSTRUKS" – gjelder følgende lokale tillegg:

HFL ute

HFL skal alltid ha utskrift fra manifest over det enkelte løft. HFL skal alltid oppholde seg på utsiden av hangaren med radiokontakt til flyet fra det tar av til det lander. HFL ute skal benytte refleksvest.

Før drop:

- Kontroll av utstyr før hopping.
  - Legge ut jordtegn – T'en.
  - Sjekke at førstehjelpsutstyr er tilstede
  - Sjekk at brannslukningsutstyr er tilstede
- Påse at innlasting i flyet foregår trygt og at hoppere ikke befinner seg i farlig område rundt flyet.
- Holde evt. tilskuere/publikum borte fra landingsområdet, tarmac og flystripe.
- Overvåke luftrommet for annen flytrafikk
- Informere HL og HM (pilot) om store endringer i vindretning/styrke.
- Stoppe drop dersom vindgrenser overskrides

Spesielle moment ved operasjoner med flere fly:

- Innlastning av fly med hoppere i luften skal foregå lengst mulig unna landene hoppere.
- Gi kommandoen "Clear to drop" hvis det er klart for drop, og etter at pilot har informert om "Two minutes to drop". Hvis luftrom ikke er klart gi kommandoen "Abort drop" med videre plan.
- Avbryt drop dersom det er hoppere i skjerm over 2000ft når flyger melder "Two minutes to drop".

Etter drop:

- Telle skjermåpninger
- Ha oversikt over alle hoppere under skjerm til landing.
- Om det fortsatt er skjermer i luften når flyet er på finale, orienter pilot om situasjon fortløpende. Flyger skal som et minimum informeres om antall hoppere i luften og deres posisjon.
- Sjekke at flyet lander trygt.

- Kryss av navn på manifestskjema når hopperne passerer forbi på vei inn i hangaren. Noter evt. avvik på skjema og oppklar disse øyeblikkelig i samråd med HL.
- Sende ut "catchere" for møte tandemmer ved høy vind.
- Ha ekstra fokus på skjermflyging. Gi konstruktiv tilbakemelding der det utvises dårlige ferdigheter eller holdninger til skjermflyging. Informer HL slik at han/hun også kan være oppmerksom, og evt foreta ytterligere tiltak.

Reservetrekk:

- Ved reservetrekk følg hopper til han/hun har bærende skjerm og ha kontroll på hvor hopper lander.
- Prioriter å få hjelp fra andre til å følge de andre hopperne til landing og noen til å følge utstyret ned.
- Reservetrekk skal alltid meldes fra til HL med navn på hopperen.

Utelandinger/skader:

- Utelandinger og skader skal umiddelbart meldes til HL, og nødvendig hjelp iverksettes.
- Plot landingspunkt og iverksett søk i samarbeid med HL.
- Hjelp som sendes ut skal ha samband til HFL/HL
- Som hovedregel skal all flyaktivitet stansen til HFL/HL har kontroll på personell.

HFL inne/ Manifest

HFL i manifest har i korte trekk to funksjoner: innregistrering og manifestering samt inn-/utbetalinger og dagsoppgjør. Dette er i hovedsak administrative funksjoner og vil ikke bli beskrevet ytterligere i dette styringsdokumentet.

HFL inne plikter å kontrollere innsjekkede hopperes kvalifikasjoner, herunder: lisens, forsikring og medlemskap. Benytt nettsiden app.nlf.no/medlem til å sjekke hopperens kvalifikasjoner. Alle hoppere skal kontrolleres og har alt godkjent før de tillates å hoppe.

Vedlegg 4: HL – Instruks flytting av hoppfelt (innhopp)

HL er ansvarlig for å sende plan til HI for godkjenning i god tid før gjennomføring. Ved innhopp på steder det allerede er godkjent en plan kan hoppleders plan forenkles til å kun inneholde endringer.

Benytt «Skjema for planlegging og vurdering»(Øyvind Randen, 2016) for HL plan.

Fyll gjerne ut elektronisk og send på mail til Hi@fallskjem.no

Etter godkjenning fra HI skal HL sørge for at HFL og HM følger «Sjekkliste HFL» og “Sjekkliste HM” vedlegg 5 og 6.

504.2 NOTAM Det skal søkes om NOTAM dersom hoppingen skjer utenfor faste hoppfelt og er av større omfang og/eller foregå om natten. Større omfang er justert av ICAO og defineres som mer enn 10 hopp pr dropp og /eller mer enn 10 løft totalt og/eller mer enn 100 hopp totalt og/eller aktivitet ut over 24 timer.

NB! Demohopping skal avtales særskilt med HI og er ikke et innhopp, skal godkjennes med samme prosess som innhopp.

Skjema for planlegging og vurdering

https://drive.google.com/file/d/18N15gED5_YrDx8mw7RFJzUhxq9-bkiw/view?usp=sharing

Vedlegg 5: HM – Instruks flytting av hoppfelt (innhopp)

- Sjekke at HFL har telefonnummeret ditt, og sjekke evt. anrop fra HFL før du gir tillatelse til utsprang
- Kontroller at nødåpnere er påskrudd og at korrekt "dropzone offset" er valgt. Obs på forskjeller mellom ulike nødåpnere.
- Briefe flyger om ønsket run. Drop skal foregå under skydekke.
- Gjennomføre grundig brief om gjennomføringen av hoppet om dette ikke er gjort av HL. Briefe hopperne om planlagt høyde og eventuelt frittfalltid/laveste trekkhøyde.
- Bestemme utsprangsrekkefølge i grupper, eller etter høy->lav wl ved skjermflygningshopp.
- Sjekke spotten for hver enkelt hopper. HM skal normalt være siste person ut av flyet. Ved unntak fra dette skal HM kunne begrunne sitt valg og argumentere for at sikkerheten til hopperne fremdeles er ivaretatt overfor HL. Ved fjellflygning skal HM ikke under noen omstendigheter la andre hoppe etter seg selv.
- Informere alle hopperne før utsprang hvis det blir forandring av høyde, eller andre ting som kan påvirke hoppet.
- Best mulig følge med på at de andre hopperne på løftet følger avtalt frittfalltid og trekkhøyde. Rapportere til HL ved avvik.
- Melde fra til HFL ved landing dersom hopperne lander på annet sted, eller med luftfartøyet.

Vedlegg 6: HFL – Instruks flytting av hoppfelt (innhopp)

HFL skal sette seg inn i HL plan for aktuell aktivitet. Sjekkliste HFL skal medbringes og benyttes.

Sjekkliste HFL:

Før hopping	
Manifest med alle på løft. (minimum antall hoppere og run per løft)	
Tlf nr til alle HM'er, HL og HI	
Utstyr for merking av DZ. Minimum jordtegn T og vindindikator.	
HL plan medbrakt	
Sambandsmidler. Med dekning og strøm. Riktig frekvens innstilt og testet.	
Sanitetsutstyr. Båre ved behov. HL avgjør.	
Rapporter vær til HL/HM og at alt er klart for hopping.	
Under hopping	
Gi klarering til pilot for dropp ved behov.	
Ha kontroll med hoppere fra exit til landing.	
Gi kvittering til pilot når HFL har kontroll på alle hoppere, og har forvisset seg om at disse lander på planlagt sted.	
Delegere oppgaver. Herunder sende andre for å plukke opp hoppere som har landet utenfor DZ. Rapportere dette til HL umiddelbart.	
Etter hopping	
Rapportere «alle hoppere og skjermer OK», til HL etter siste hopper har landet.	
Forvisse seg om at Jumprun er oppdatert, og støtte HL i etterarbeidet.	

Vedlegg 7: Retningslinjer for skjermflyging i fjell OFSK

Retningslinjene er utarbeidet fra retningslinjer for Lesja FSK, men med noen endringer. Innholdet baseres på "Skjermflyging i fjellet" av HC Amlie, med enkelte tilpasninger for å regulere planlegging og gjennomføring i en relativ stor klubb.

Krav norske kjente hoppere

- 500 hopp
- C-lisens
- Hopper skal ha lest og vist forståelse for innholdet i kompendiet "Skjermflyging i fjellet"
- Hopper skal ha vært igjennom disse retningslinjene som hentet fra kompendiet
- Hoppere skal være godkjent av guide/fjellflygingsfører.

Krav utenlandske og ukjente hoppere

- 1000 hopp
- C-sertifikat
- Hopper skal ha vært igjennom og vist forståelse for innholdet i kompendiet "Skjermflyging i fjellet"
- Hopper skal ha vært igjennom disse retningslinjene som hentet fra kompendiet
- Hopperen skal være anbefalt av hoppere HI kjenner og stoler på
- Hopperen skal være godkjent av HI

Guide/Fjellflygingsfører

- Inngående erfaring med fjellflyging
- Kjennskap til aktuelle ruter/områder
- Godkjent av HI

Planlegging av hoppet

- Operativt må man ivareta hoppfeltorganisasjonen og utnevne en HM(Guide/Fjellflygingsfører) og HFL.
- HL instruks for flytting av hoppfelt (innhopp) skal følges Det skal spesifiseres at det søkes om fjellflygning.
- Plan skal beskrive hvilke hoppere, HFL, HM/fjellflygingsfører som skal gjennomføre hoppet.
- Plan skal beskrive hvilken "rute" som skal flys.

Åpning av nye ruter

Etablering av nye områder for fjellflyging kreves gode forberedelser. Dette for å sikre oss mot farlige objekt og grundig rekognosering av topografiske og metrologiske forhold. Oversikt over etablerte plasser og ruter loggføres elektronisk av HI.

Rutiner ved etablering nye områder (i rekkefølge):

- Forberedelse med åpne kilder:
  - Google Earth/map
  - Satellittbilder
  - Kart
- Kontakt med lokal grunneier/kjentmenn:
  - Innsamling av info:
    - Løpestrenger, ledninger og annen relevant info.
  - Innhenting av godkjenning/landingstillatelser fra grunneier.
- Gjennomsyn av rute
  - Visuell rekognosering fra bakken eller fly.
- Testflyging
  - Fly ruten med god høyde (over terreng mtp ledninger/løpestrenger)
  - Konservativ flyging for å gjøre seg godt kjent med ruten
- Dokumentasjon av informasjonen:
  - Video og bilder

Følgende skal som minimum inngå i elektronisk dokumentasjon

- Navn/Stedsnavn
- Posisjon
- Rutetilvisning og stedsanvisning/forklaring. MGRS eller LAT/LONG
- Rutebeskrivelse
  - Flygerute(r) skal tegnes inn på kart. Beskrives kort i tekstform
- Utfordringer
  - Farlige området
  - Farlige objekter
  - Metrologiske utfordringer
    - Vind
    - Termikk
    - Etc

Brif av flyger

- Brif av flyger er noe mer omfattende ved fjellflyging. God planlegging av run-retning, utsprangshøyde og ønsket åpningspunkt er nødvendig. Konferer ytterligere med pilot om høydevindens retning og styrke i forhold til området dere skal fly i. Har han råd og tips?

Run, utsprangshøyde og åpningspunkt

- Avhengig av skydekke velger man exithøyde og åpningshøyde. Exit skal være under skybasen, og 2000 fot over høyeste fjelltopp innen en radius av 500 meter fra åpningspunktet.
- I daler bør run-retning være i lengderetning av dalen. Gjennomfør dropp midt i dalen, eller minimum 500 meter fra nærmeste fjelltopp.

Skjermflygingen

- All fjellflygning skal ledes av godkjent guide/fjellflygningsfører.
- Gi deg selv alltid utveier under flygingen slik at du kan komme ut i åpen luft. Ha alltid muligheten til å fly ut fra terrenget.
- Dette er ikke tidspunktet for å teste ut nye styringsmetoder. Nå flyr du slik du er vant til og trygg på.
- Når man flyr ned en fjellside, vil fjellsiden være brattere en glidetallet til fallskjermen din. Er den ikke det må du lande i fjellsiden, og du har valgt et dårlig sted å fly skjerm i terrenget. Når fjellet er brattere en glidetallet må fjellsiden traverseres. Vi flyr frem og tilbake og holder traseen vi har planlagt å fly. Ved å fly ned bratte fjell og traversere på denne måten har man alltid muligheten til å fly seg ut i trygghet ved å fly rett ut fra fjellet og ut i dalen. Hvordan skal du så vite om fjellsiden er bratt nok? Dette er vanskelig å bedømme ut ifra planlegging ved bruk av kart og høydekurver. Men vi er som hoppere kjent med å bruke the accuracy trick når vi henger i skjerm. Når vi flyr i en retning vil terrenget bevege seg i ulike retninger. Punktet som står i ro vil være punktet vi vil lande i hvis skjermen flyr i samme retning og vinden er konstant. Dette trikset kan vi også bruke under skjermflyging i fjellet. Man kan enkelt kontrollere om en skråning er bratt nok ved å bruke the accuracy trick. Så lenge punktet som står i ro ligger nede ved landingsområdet vil glidetallet på skjermen din føre deg ned dit du ønsker. Innflyging til traseen bør således foregå slik at man ikke må gjøre mer enn 90 grader sving for å starte ruten. Flyr man for eksempel 180 grader på planlagt trace under innflygingen har man ingen mulighet til å se når man må snu i forhold til vindforholdene og man klarer ikke å bruke the accuracy trick.
- Flyr man i terreng som kan kategoriseres som åser, kan terrenget være for slakt i forhold til glidetallet på skjermen, vindretningen og styrke. Da har man ingen annen mulighet enn å lande i åssiden. Landingen blir ofte mer vellykket om man lander på tvers av hellingen, og ikke i nedoverbakke eller motbakke. Trær er mykere enn steinrøys.
- En god plan for hoppet er viktigere her enn ved alminnelig fallskjermhopping. Det gjør flygingen tryggere, og du får i tillegg en mer opplevelsesrik flytur. Du skal som hopper ha god kontroll både på værforholdene, terrenget du planlegger å fly i og hopperne du flyr sammen med. Som ved en demo skal område besiktiges og vurderes ut ifra de gjeldende forhold. Du skal legge en plan for hvilken trase du har tenkt å følge. Som minimum skal du bestemme deg for hvilket område du vil fly i. Valg av område må gjøres med bakgrunn i hva hopperen kan om meteorologi. I hvilken retning blåser bakkevind, og med hvilken styrke? Se på skyene i høyden og estimer høydevind og retning.
- Hvor er det turbulens i dag i forhold til vindretning og styrke?
- Hvor er det termikk?

- Kan det være rotorer i området, eventuelt hvor?
- Eksisterer det videoopptak fra andres tidligere turer i området?
- Etter at du har gjort dine vurderinger om vær og vind, lokaliserer du om det er noen fysiske hindringer i området du har planlagt å fly.
- Hvor er det kraftledninger i området, og vil disse være mellom deg og eventuelle alternative landingsområder?

Rutine etter landing

- Etter landing må vi få kontroll på utstyret vårt og melde fra til HFL. HFL rapporterer iht instruks flytting av hoppfelt (innhopp) sjekklister.

Vedlegg 8: Skjerm pakking

[Pakkeleksjon hovedskjerm OFSK WIP](#)

Vedlegg 9: Brukerveiledning OBSREG

[NLF-OBSREG-English-Guide 2022.pdf](#)

Vedlegg 10: HL Kurs